

Renovatie Binnenhof: laatste stand van zaken

Het Binnenhof in Den Haag wordt vanaf september 2020 ingrijpend gerenoveerd. De renovatie gaat vijfeneenhalf jaar duren. De langdurige ingreep op deze centrale en drukbezochte plek blijft niet onopgemerkt. Dat geldt niet alleen voor de mensen die op het Binnenhof werken, maar zeker óók voor omwonenden en ondernemers in de buurt. Alle reden dus om informatie uit te wisselen.

Een informatiebijeenkomst, georganiseerd door de gemeente Den Haag en het Rijksvastgoedbedrijf, bood daarvoor een goede gelegenheid. Het pand aan de Lange Houtstraat 26 had hiervoor op maandag 8 juli van 16.00 – 19.00 uur de deuren geopend. Ruim tachtig ondernemers, omwonenden en vertegenwoordigers van belangenverenigingen kwamen op de inloopbijeenkomst af. Tweemaal werd een presentatie gegeven over de stand van zaken van het project, inclusief de voorbereiding van de tijdelijke huisvestingen. De meest recente informatie uit de brief die

staatssecretaris Knops op 1 juli aan de Tweede Kamer stuurde werd toegelicht. Zo gaf een van de projectmanagers van het Rijksvastgoedbedrijf onder andere aan, dat het Voorontwerp van de renovatie wordt verwacht rond het herfstreces van de Tweede Kamer van 2019. Wat betekent dit voor de planning en wat gaat de omgeving van de renovatie merken? Er was ook aandacht voor cultuur- en bouwhistorische onderzoeken. Verder waren verschillende informatiehoeken ingericht. Eén daarvan met meer informatie over archeologie en cultuurhistorie. Medewerkers van de gemeente en het Rijksvastgoedbedrijf waren aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven.

Start renovatie na Prinsjesdag 2020

Na Prinsjesdag 2020 zal de renovatie van start gaan. In de eerste periode laat het Rijksvastgoedbedrijf verder onderzoek uitvoeren; veel onderzoeken kunnen pas plaatsvinden als de gebruikers van de panden verhuisd zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld over nader grondonderzoek ten behoeve van de centrale ringleiding die aangelegd zal worden. Er zal dan in kaart gebracht worden welke kabels en leidingen er onder het Binnenhof liggen. Dit gaat gepaard met nader archeologisch veldwerk, dat niet gedaan kan worden zo lang het Binnenhof 'bewoond' is. Ook worden daken en gevels geïnspecteerd en wordt asbest geïnventariseerd en gesaneerd. Hierna – op dit moment is nog niet te zeggen wanneer – wordt de ringleiding aangelegd, en komen er bouwketen op het Binnenhof. Aannemers parkeren buiten het centrum van de stad en er komt een overslagpunt voor bouw materiaal - een zogenaamde HUB – aan de rand van de stad. Aan- en afvoer van materiaal gebeurt op het moment dat het nodig is. Alleen daar waar dak- of gevelwerkzaamheden plaatsvinden wordt een steiger geplaatst. Het overslagpunt en de bouwroutes worden in overleg met de gemeente bepaald.

Informatie gebouwencomplex

Om het gehele Binnenhof goed in kaart te brengen, is gebruik gemaakt van het zogenaamd Bouw Informatie Model, kortweg BIM. Hiermee zijn de bijna 3800 ruimtes van het Binnenhof zeer gedetailleerd in kaart gebracht, wat noodzakelijk is om aanpassingen aan het gebouw te kunnen maken en te zijner tijd ook goed te kunnen beheren. Niet overal zijn immers tekeningen van beschikbaar. Ook heeft de inmeting duidelijk gemaakt dat niet alle beschikbare tekeningen precies kloppen. Het is goed dat we dat nu al weten in plaats van tijdens de uitvoering.

Cultuur- en bouwhistorisch onderzoek

Met cultuurhistorisch onderzoek worden de monumentale waarden van het Binnenhof goed in kaart gebracht. Je kunt een monument immers alleen dan goed renoveren als je goed weet welke elementen waardevol zijn en waar je kunt werken om (technische) verbeteringen door te voeren. Hiertoe worden alle gebouwen en buitenruimten van het Binnenhofcomplex onderzocht. Deze onderzoeken zijn onderdeel van de omgevingsvergunningaanvraag en leiden in het ontwerpproces tot ontdekkingen die bijdragen aan

een zorgvuldig en passend ontwerp. Zo blijkt uit cultuurhistorisch onderzoek een raamopening bij de Grafelijke Zalen oorspronkelijk 13^e-eeuws te zijn, waar werd gedacht dat het om een veel recentere raamopening ging. Ook blijkt deze raamopening een inspiratie te zijn geweest voor later gemaakte raamopeningen van het Ridderzaalcomplex. Aanvankelijk zou op de plek van de raamopening een deurdoorgang komen naar een nieuwe lift. De architecten hebben meteen gezocht naar een andere locatie voor de deur en zijn met een oplossing gekomen die én recht doet aan de monumentwaarde én de gewenste doorgang biedt. De oorspronkelijke raamopening wordt bouwtechnisch hersteld en is na de renovatie weer een trots element van de Grafelijke Zalen.

Funderings- en archeologisch onderzoek

Deze zomer wordt op vier plekken in de openbare ruimte gegraven, om de historische fundamenteën van enkele delen van de gebouwen van de Eerste Kamer en Raad van State te onderzoeken. Omdat het Binnenhof één van de oudste bewoonde plekken van Den Haag is, zijn niet alleen de gebouwen van historische waarde, maar is ook de grond waarop het Binnenhof staat een bijzondere plek met grote archeologische waarde. Daarom vindt gelijktijdig met het funderingsonderzoek (kleinschalig) archeologisch onderzoek plaats. U kunt iets van deze werkzaamheden zien op het Binnenhof. De onderzoeken beginnen in de week van maandag 15 juli 2019 en duren naar verwachting 2 tot 3 weken. Inmiddels zijn deze gestart. Op doordeweekse dagen is van 12.00 – 14.00 uur een archeoloog van de gemeente Den Haag aanwezig. Deze archeoloog geeft in het Nederlands en Engels een toelichting op de werkzaamheden ter plaatse en eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek op het Binnenhof.

Omgevingsoverleg

Om de binnenstad aantrekkelijk te houden voor bezoekers, laten de gemeente en het Rijksvastgoedbedrijf zich adviseren door het Kernteam Omgeving Binnenhof. Sinds kort bestaat ook een overlegorgaan dat zich bezighoudt met bouwgerelateerde onderwerpen. Dit orgaan vormt een klankbord en heeft een toetsende rol. Het overleg wordt georganiseerd door de omgevingsmanager van het Rijksvastgoedbedrijf: Marieke van den Bosch. Ook de gemeente neemt hieraan deel. Wilt u meer informatie over de samenstelling van dit overleg? Stuur u dan een bericht aan onderstaand e-mailadres.

Vragen en antwoorden

De aanwezigen tonen zich zeer begaan met het project. Nog niet alle vragen kunnen beantwoord worden. Zo is een veelgehoorde vraag waar de aan- en afvoerroutes van het bouwverkeer komen. Naar verwachting is daar aan het einde van dit jaar meer over te zeggen. Op www.rijksvastgoedbedrijf.nl/Binnenhof is (achtergrond)informatie te vinden over de renovatie van het Binnenhof, waaronder de planning van de renovatie. In het najaar organiseren Rijksvastgoedbedrijf en gemeente een volgende informatiebijeenkomst.

Colofon

*Dit is een verslag van de gemeente Den Haag en het Rijksvastgoedbedrijf. Aan dit verslag kunnen geen rechten worden ontleend. Meer informatie: www.rijksvastgoedbedrijf.nl/binnenhof. Voor vragen of opmerkingen kunt u mailen naar postbus.rvb.renovatie.binnenhof@rijksverheid.nl of contact opnemen met de gemeente (zie www.denhaag.nl onder contact).
Fotografie: Bas Kijzers. Juli 2019.*